

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

DOI: <https://doi.org/10.32839/2304-5809/2019-3-67-59>

УДК 378.147

Демченко Н.С.

Білоцерківський національний аграрний університет

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ СТУДЕНТІВ-ЕКОНОМІСТІВ

Анотація. Стаття присвячена актуальній проблемі формування професійної комунікативної компетенції при викладанні англійської мови студентам-майбутнім економістам. Показується роль знання іноземної мови в умовах глобалізації та інтернаціоналізації економічних зв'язків. У статті було розглянуто та проаналізовано найбільш ефективні методи для розвитку навичку говоріння: діалог зразок, проектна робота, ділова гра, метод кейс-стаді. Зокрема наводяться приклади реалізації кожного методу та їхній детальний опис. Використання цих методів дозволяє студентам в повній мірі оволодіти професійними та комунікативними компетенціями, а також застосувати накопичені знання на практиці. Більш того, вони урізноманітнюють заняття, за рахунок чого підвищується зацікавленість предметом, розвивається вміння працювати в команді та аналізувати вивчений матеріал.

Ключові слова: професійна комунікативна компетенція, професійна сфера спілкування, ділова гра, метод кейс-стаді, проектна робота, студенти-економісти.

Demchenko Nataliia

Bila Tserkva National Agrarian University

FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE PROFESSIONAL COMMUNICATIVE COMPETENCE OF ECONOMICS STUDENTS

Summary. In the context of broad international relations with other countries it is important to communicate with foreign experts, develop professional, business and personal contacts with foreign partners, colleagues, read various publications in a foreign language. An excellent command of the English language is the most important factor to successful communication in professional and business fields. As a consequence, the demand for learning a foreign language for professional purposes in higher educational institutions has increased recently. The purpose of learning a foreign language in higher educational institutions is to master a foreign language as a means of communication, and acquire professional foreign language competence to successfully carry out further professional activities. The issue of developing students' oral skills is relevant in terms of increasing oral activity of students of non-linguistic higher educational institutions in the process of studying a foreign language for professional purposes. The article deals with the actual problem of formation of professional communicative competence in teaching English to economics students. The aim of the article is to identify the most effective methods for developing students' oral language skills in the process of learning a foreign language for professional purposes. The role of foreign language proficiency in the conditions of globalization and internationalization of economic relations is shown. Various aspects of organising educational activity are specified; the methods of conducting classes to satisfy future needs of economics student are highlighted. The article considers and analyzes the most effective methods for developing speaking skills: dialogue-sample, project work, business game, case study method. In particular, examples of implementation of each method and their detailed description are provided. Using these methods allows students to fully master their professional and communicative competences, as well as apply the accumulated knowledge in practice. Moreover, such methods diversify classes, increase interest in the subject, develop the ability to work in a team, analyze the material studied and increase the activity of work in the classroom.

Keywords: professional communicative competence, professional spheres, business game, case-study, project work, economics students.

Постановка проблеми. Нове тисячоліття стало епоєю корінних змін практично у всіх сферах життя – від економіки і міжнародної політики до техніки, науки і психології людей. Тому сьогодні, в умовах зростаючої глобалізації міжнародного бізнесу та економіки, знання англійської мови, що є засобом спілкування людей, стає життєво важливою необхідністю.

Життя сучасного економіста найтіснішим чином пов'язана з англійською мовою. Англійська мова для теоретичної і практичної економіки стала основним інструментом спілкування з зовнішнім світом. Без знання англійської мови неможливо уваяти собі успішної кар'єри у сфері бізнесу.

Потреба в хороших фахівцях ускладнює вимоги до іноземної мови як навчального предмета, що викликає необхідність активізації іноземної освіти за рахунок застосування сучасних методів навчання, які наближують навчальний процес до реальності і що імітують ситуації професійної діяльності, тому навчання іноземної мови має носити комунікативно-орієнтований і професійно-направлений характер для успішного виконання подальшої професійної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню особливостей ділового спілкування іноземною мовою присвячені розробки науковців: С. Бучацька, Л. Онуфрієва, Г. Архипова,

О. Павленко, Ю. Федоренко, Н. Чернова. Розробкою ігрових форм і методів навчання іноземної мови займалися: А. Деркач, С. Щербак, Т. Олійник, Г. Китайгородська, Н. Красовська, О. Вишневецький та ін.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Питання розвитку навичок усного мовлення студентів є актуальним з погляду на питання підвищення мовної активності у студентів немовних вищих навчальних закладів у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням.

Мета статті. Метою нашого дослідження є встановити найбільш ефективні методи для розвитку навичок усного мовлення студентів-економістів у процесі вивчення іноземної мови за професійним спрямуванням.

Виклад основного матеріалу. Іншомовна комунікативна компетентність є інтегральною характеристикою професійної діяльності фахівця. Іншомовна компетентність – це комплекс знань, умінь, навичок, які дозволяють успішно використовувати іноземну мову як у професійній діяльності, так і для самоосвіти і саморозвитку особистості [12, с. 178].

Сучасний студент добре розуміє умови і вимоги ринку праці, в період жорсткої конкуренції за робочі місця, тому він мотивований на ефективне вивчення іноземної мови. З огляду на все це, необхідно направляти навчальну діяльність навчальних на формування здібностей реалізації професійної діяльності та формування іншомовної професійної компетентності. Навчання іноземної мови майбутніх фахівців має розглядатися крізь призму їх подальшої професійної діяльності. Важливим завданням навчання іноземної мови за професійним спрямуванням є формування спеціалізованої компетенції в сферах професійного спілкування.

Метою навчання говорінню студента-економіста є вміння виступати як з підготовленим, так і непідготовленим повідомленням, вміння вести діалог з партнерами (в майбутньому з колегами, клієнтами і т.д.) і адекватно реагувати на репліки свого співрозмовника, приймати участь в дискусіях, обговореннях, вміти описувати графіки і робити презентації [11, с. 222].

У зв'язку з різнорівневими студентами (elementary-intermediate), виникають певні труднощі з вдосконаленням навичок усного мовлення. Викладачеві доводиться підлаштовуватися під існуючі умови, враховувати ступінь мотивованості студентів до вивчення мови і використовувати різні прийоми і методи для залучення всіх студентів в розмову, підбирати відповідні завдання [10, с. 224].

Навик вільного говоріння неможливий без широко словникового запасу, тому нарощування вокабуляра є необхідним завданням. Усне мовлення вимагає значної підготовчої роботи, перш ніж стати дійсно продуктивними вміннями. Завдання на говоріння різні в залежності від рівня володіння мовою у студентів, але перш ніж давати тему для висловлення власної думки велика увага приділяється введенню та відпрацюванню нової лексики. Наприклад, під час вивчення теми «Starting a new business», презентація нової лексики відбувається на основі тексту. Потім студент

закріплює дану лексику через виконання низки спеціально розроблених вправ: match the phrases with their meaning, complete the sentences with given phrases/ words, answer the following questions (питання розроблені таким чином, що відповіді будуть включати пройдений матеріал). Після відпрацювання лексики студенту пропонуються більш вільні форми вираження, наприклад, додаткові висловлювання, трансформація або особистісно-орієнтовані висловлювання. Студенти готують повідомлення на запропоновані теми з точки зору їх сприйняття, наприклад: «Have you ever thought about starting your own business?», «If so, what kind of business would it be?», «Advantages and disadvantages of running a company».

Також існують і творчі завдання. Досить цікавими видами творчої роботи є різні проєктні роботи, що вимагають серйозної і ретельної підготовки. При роботі над проєктом студенти виявляють свої творчі та професійні навички [2, с. 22]. Проєкти можуть бути індивідуальними, парними та груповими. Результат роботи може бути представлений – презентацією в Power Point, плакатами, відео чи аудіо записами, веб-сайтами тощо, все залежить від поставленого завдання та творчих навичок студента. Прикладом такої роботи може послужити наступна проєктна робота, мета якої представити ідею прибуткового бізнесу. Завдання:

1. You are Entrepreneur. Decide on your new business idea. It can be a new product, a new service, or any other kind of business idea. Use your own idea, or one of the ideas below.

2. Prepare your presentation.

Introduce yourself and preview the presentation.

Introduce your business idea – what it is and how it works.

Explain its benefits to users.

Compare the future benefits for the users with the present (or past) situation.

Explain what stage of development it is at, why you need the investment and how much profit you expect to make in the next three years.

3. Give your presentation.

Основними цілями застосування проєктної роботи на заняттях є розвиток творчого потенціалу та критичного мислення, нарощування обсягу лінгвістичних і соціокультурних знань, підвищення мотивації до оволодіння англійською мовою, спонування до власних роздумів, пошук оригінальних рішень, вміння правильно та логічно подавати інформацію.

В умовах професійно-орієнтованого навчання англійської мови використовуються також діалогі-зразки. Діалог-зразок є опорою і орієнтиром у змістовному плані спілкування. Він також показує соціокультурні особливості носіїв мови, а також особливості їх мовного спілкування. Дані аспекти необхідно знати, тому що студент-економіст повинен вміти вести ділові та телефонні переговори, проводити презентації, виступати на конференціях англійською мовою. Тому так важливо навчити студентів правильного діалогічного мовлення [3, с. 47]. На заняттях потрібно надавати їм якомога більше діалогів на різноманітні теми, навчити їх фразам на різні теми як: invitations and offers, showing understanding and suggesting solutions, asking for and giving opinions,

discussing progress, giving report, controlling the discussion та інші.

При використанні діалогу-зразку під час заняття, алгоритм дій такий:

1. Прослуховування діалогу-зразку, розбір ключових фраз/ граматичних структур, співвідношення реплік з функціями.

2. Розігрування даного діалогу в парах.

3. Робота з ситуаціями для засвоєння матеріалу, яка включає різні типи завдань (одною з таких вправ є завдання, де потрібно прокоментувати відповідь використовуючи розглянуті фрази).

4. Складання власного діалогу на задану тему, використовуючи за опору діалог-зразок та ключові фрази.

В кінцевому підсумку вони стають самостійно підготовленими і спонтанними. Тому при підготовці уроку і під час його проведення необхідно включати матеріали, що охоплюють такі сфери спілкування, як навчально-професійна, науково-дослідницька, офіційно-ділова, тобто такі ситуації, які відтворювали б умови можливих професійних контактів, соціально-побутових та соціокультурних сфер спілкування [4, с. 60].

Також для розвитку професійного мовлення використовуються різні інтерактивні методи навчання: екскурсії, відео конференції, круглі столи, мозковий штурм, дебати, ділова гра, case-study. При виконанні цих завдань студенти отримують певні ролі і повинні вести себе у відповідності зі своєю роллю і заданою ситуацією.

Розглянемо застосування деяких з них при навчанні студентів-економістів англійської мови, які на наш погляд є найбільш вдалим для розвитку професійного мовлення, метод «case-study» та метод «ділова гра».

За визначенням П. Щербаня, ділова гра – «це в певному розумінні імітація професійної діяльності. У діловій грі відбувається діалог на професійному рівні, зіткнення різних думок і позицій, взаємна критика гіпотез і пропозицій, їх обґрунтування і зміцнення, що веде до виникнення нових знань та уявлень, допомагає набутти досвіду професійної діяльності» [13, с. 17].

Перевагою ділових ігор є можливість одержання нового знання за рахунок множинності інтерпретацій змісту гри кожним з його учасників, що набуває особливого значення, коли йдеться про використання ділової гри у підготовці до іншомовного спілкування. Ігрова навчальна діяльність має характер роліової взаємодії, що розгортається відповідно до запропонованих, а в деяких випадках і прийнятих у процесі гри правил і норм. У низці наукових досліджень впливу гри на формування комунікативних умінь, зростання інтересу до ділових ігор у професійній підготовці пов'язується з такими особливостями:

1. Максимальне наближення навчального процесу до реальної практичної діяльності.

2. Вдале поєднання діяльності та спілкування, що набуває особливого значення у вивченні іноземних мов.

3. Колективне вирішення спільних завдань.

4. Створення певного емоційного настрою гравців [5, с. 12].

Ділова гра – це діяльність, що формує професійні якості майбутнього фахівця. Ділову гру від інших методів навчання відрізняє те, що її

основою може бути лише модель бізнес системи в цілому, а не її окремі елементи. Друга принципова відмінність полягає в тому, що в діловій грі система, яка моделюється, розглядається як динамічна» [6, с. 34].

Розглянемо приклад ділової гри при вивченні теми «Negotiating the conditions». Студенти працюють в парах і обговорюють нові умови замовлення відповідно до інструкцій, використовуючи «suggested phrases». Завдання: **Student A is a supplier of computer processors. Student B is a computer manufacturer. Have a phone conversation, using the notes below.**

A Describe problem: processor ordered (Version 2.1) not in stock. Propose solution: send version 2.2.

B Accept solution. Ask if A can send it by the end of this week.

A Reject proposal. Give reason: final tests on Version 2.2. No stock until next week.

B Propose solution: delivery by Friday of next week if same price as Version 2.1 (\$30).

A Reject proposal. Propose until price of \$40 for Version 2.2 (normally \$50).

B Accept or reject proposal.

Suggested phrases:

Describing the problem

- There's/ We have a problem with ...
- Basically, ...

Negotiating conditions

- What if we did X?
- Would you agree to do Y?
- Could you do Y?
- Would it be OK if ...?

Responding

- Yes, that would be possible.
- I think we could do that.
- Sorry, that wouldn't be acceptable.

Describing advantages

- That would allow us/ you to ...

Кейс-метод – це інноваційний метод навчання, який враховує всі особливості предмета «Іноземна мова» і формує необхідні знання, вміння та навички. Кейс-метод спрямований на вирішення певної проблеми, але дана проблема не дається в готовому вигляді, а формулюється викладачем, виходячи з умов реальної навчальної ситуації, яка дозволяє викладачеві-професіоналу визначити проблему при організації процесу навчання аспекту мови або виду комунікації [9, с. 538].

На початку кожного кейса згадується проблема, яка потребує вирішення, дається коротка характеристика змісту кейса, а також методика роботи з даними кейсом [9, с. 539].

Використання даного методу на заняттях з англійської мови дозволяє розвинути крім мовних компетенцій, також і загальні компетенції, які грають важливу роль в формуванні грамотного фахівця. Так, наприклад, при роботі в підгрупах студенти можуть удосконалювати загальні компетенції – приймати рішення в стандартних і нестандартних ситуаціях, працювати в колективі, ефективно спілкуватися з колегами, керівництвом, споживачами, здійснювати пошук і використання інформації необхідної для ефективного виконання поставлених завдань.

Кейс-метод є універсальним засобом для реалізації педагогічних цілей і завдань у процесі навчання студентів. Викладач пропонує конкретну

проблемну ситуацію, дає поштовх студентам для її подальшого самостійного і творчого розвитку. Студенти проводять академічні наради, ділові переговори, зустрічі, спілкуючись при цьому англійською мовою. Відповідно комунікативна функція максимально реалізується і як результат – у тих, хто навчається вдосконалюється навик говоріння іноземною мовою [9, с. 540].

Кейс метод дає можливість зацікавити студента у вивченні предмета, сприяє хорошему засвоєнню знань і умінь збору, обробки та аналізу інформації. Хороший «кейс», як правило, вчить шукати незвичайні підходи, так як не має єдино вірного рішення і відповіді. При використанні методу case-study розвиваються такі навички: аналітичні навички, практичні навички, творчі навички, комунікативні навички, соціальні навички, самоаналіз [7, с. 21].

Так, на заняттях з англійської мови, працюючи над темою «Selling», можна використати case-study «Promoting to the youth market». Суть цього методу полягає в тому, що група студентів проходить через різні випробування, головна роль при цьому відводиться вирішенню кейсів і презентацій. Студенти працюють в малих групах. Кожна група складається з 3-х студентів. Студенти грають роль працівників банку, яким потрібно розрекламувати нову картку (яка розрахована на молоді 16-21 років) «Cool Cash Card» за 6 тижнів перед запуском і повинні вкластися в бюджет 250 тис. Кожному студенту роздаються картки з можливими ідеями і зазначеною ціною. Для вирішення цієї проблеми студенти проводять збори/зустріч, щоб обговорити і вирішити найкращі ідеї/способи реклами цієї картки, дотриматися бюджету та визначитися з датою запуску кожної реклами. Завдання: **In six weeks' time your bank is launching a new credit card for a target audience aged 16-21: the "Cool Cash Card", or the "3C". You have to decide how you are going to promote**

the card in the six weeks preceding the launch. Have a meeting to discuss the best ways to promote the "3C". Your total promotion budget €250,000. Choose the best ideas within your budget. Decide the best time to launch each promotion or advertisement. У цьому випадку важливо не тільки скласти свій алгоритм дій, а й знати думку своїх опонентів, вміння переконати в правильності ваших дій, за вашою логікою і правоті, а якщо необхідно, то запропонувати співрозмовнику своє рішення проблеми.

Слід зазначити, що це чудове завдання, на якому студенти, по-перше, в повній мірі використовують введену лексику і, по-друге, розвивають свої професійні навички майбутніх фахівців-економістів і менеджерів і вчать відстоювати свою точку зору, обговорювати і приходити до консенсусу.

У чому ж полягають переваги методу роботи з «кейсами» і «діловою грою»?:

- у вивченні професійної лексики іноземною мовою;

- у правильному створенні мовної ситуації;

- у розширенні загального і економічного кругозору;

- в обміні знаннями між викладачами і студентами (студент – експерт у своїй галузі і це дає йому можливість відчутти свою значимість).

Висновки. Отже, можна зробити висновки, що метою вивчення іноземної мови за професійним спілкуванням є підготовка до ефективної ділової комунікації у майбутньому. Використання вищезгаданих методів дозволяє студентам в повній мірі оволодіти професійними та комунікативними компетенціями, а також застосувати накопичені знання на практиці. Більш того, ділова гра, проєктна робота, кейс-стаді урізноманітнюють заняття, за рахунок чого підвищується зацікавленість предметом, розвивається вміння працювати в команді, аналізувати вивчений матеріал та збільшити активність роботи на заняттях.

Список літератури:

1. Бондар С.П. Методи навчання. *Енциклопедія освіти* / за ред. В.Г. Кремень. Київ : Юрінком Інтер, 2008. С. 492–494.
2. Гаврилова Е.А. Использование телекоммуникационных проектов в обучении иностранному языку профессионального общения в экономическом вузе. *Языковые и профессиональные компетенции преподавателей и студентов в экономическом вузе* : материалы XVII Школы повышения квалификации преподавателей иностранных языков вузов экономического профиля (Москва, 2016). Москва : ФГБОУ ВПО «РЭУ им. Г.В. Плеханова». С. 20–26.
3. Кештова О.К., Обловацкая И.Ф., Улитко Е.Н. Практические приемы обучения говорению на английском языке студентов-экономистов. *Гуманитарное образование в Экономическом вузе* : материалы VI международной интернет-конференции (Москва, жовтень-листопад 2017р.). Москва : ФГБОУ ВПО «РЭУ им. Г.В. Плеханова», 2017. С. 45–48.
4. Марнат О.Б. Английский язык как средство обучения. *Языковые и профессиональные компетенции преподавателей и студентов в экономическом вузе* : материалы XVII Школы повышения квалификации преподавателей иностранных языков вузов экономического профиля (Москва, 2016). Москва : ФГБОУ ВПО «РЭУ им. Г.В. Плеханова». С. 58–63.
5. Методические рекомендации по организации учебно-технических и деловых игр / Е.Е. Ананьева, В.Е. Алексеев, С.Ю. Еубенков и др.; под ред. Е.Е. Ананьева. Москва : Просвещение, 1991. 43 с.
6. Платов В.Я. Деловые игры: разработка, организация и проведение : учеб. пособие. Москва : Профиздат, 1991. 240 с.
7. Полат Е.С. Новые педагогические и информационные технологии в системе образования: учебное пособие для студентов высших учебных заведений. Москва : Академия, 2008. 15 с.
8. Самохина А. Активные методы обучения. *Экономика в школе*. 2002. № 3. С. 29–36.
9. Сидорова А.А. Кейс-метод и подкасты в преподавании английского языка студентам экономистам. *Донецкие чтения 2016. Образование, наука и вызовы современности* : материалы I Международной науч. конф., (Донецк, 16-18 мая 2016 г). Ростов-на-Дону : Изд-во ЮФУ, 2016. Т. 5. С. 203–206.
10. Терехова Ю.З. Введение лексики языка делового общения на первых курсах факультетов экономической направленности. *Научные идеи, прикладные исследования и проекты стратегий эффективного развития российской экономики* : сборник статей-презентаций научно-исследовательских работ. Москва : АУДИТОР, 2016. С. 150–151.

11. Цилюкова М.С., Аввакумова И.В. Обучение на английском языке: за и против. *Символ науки*. 2016. Вып. 5(17). Ч. 2. С. 221–225.
12. Чиханцова Е. Роль иноязычной профессиональной коммуникативной компетенции во время овладения специальностью. *Problemy profesjologii: Polrocznik poswiecony problemom rozwoju zawodowego czlowieka*. 2015. № 1. С. 173–183.
13. Щербань П.М. Навчально-педагогічні ігри : навч. посібник. Київ : Вища школа, 1993. 112 с.

References:

1. Bondar S.P. (2008). *Metody navchannia [Teaching methods]*. Kyiv : Yurinkom Inter, pp. 492–494.
2. Gavrilova E.A. (2016). *Ispol'zovanie telekommunikatsionnykh proektov v obuchenii inostrannomu yazyku professional'nogo obshcheniya v ekonomicheskom vuze [The use of telecommunications projects in learning a foreign language for professional communication in an economic university]*. Proceedings of the *Yazykovye i professional'nye kompetentsii prepodavateley i studentov v ekonomicheskom vuze : XVII Shkoly povysheniya kvalifikatsii prepodavateley inostrannykh yazykov vuzov ekonomicheskogo profilya (Russia, Moscow, 2016)*. Moscow : FGBOU PO «REU im. G.V. Plekhanova», pp. 20–26.
3. Keshtova O.K., Oblovatskaya I.F., Ulitko E.N. (2017). *Prakticheskie priemy obucheniya govoreniyu na angliyskom yazyke studentov-ekonomistov [Practical approaches to teaching speaking skills in an ESL course for students at faculty of economics]*. Proceedings of the *Gumanitarnoe obrazovanie v Ekonomicheskom vuze : VI Mezhdunarodnoy internet-konferentsii*. Moscow : FGBOU PO «REU im. G.V. Plekhanova», pp. 45–48.
4. Marnat O.B. (2016). *Angliyskiy yazyk kak sredstvo obucheniya [English as a learning tool]*. Proceedings of the *Yazykovye i professional'nye kompetentsii prepodavateley i studentov v ekonomicheskom vuze: XVII Shkola povysheniya kvalifikatsii prepodavateley inostrannykh yazykov vuzov ekonomicheskogo profilya*. Moscow : FGBOU PO «REU im. G.V. Plekhanova», pp. 58–63.
5. Anan'eva E.E. (1991). *Metodicheskie rekomendatsii po organizatsii uchebno-tekhnicheskikh i delovykh igr [Methodological recommendations for the organization of educational, technical and business games]*. Moscow : Prosveshchenie. (in Russian)
6. Platov V.Ya. (1991). *Delovye igry: razrabotka, organizatsiya i provedenie: ucheb. posobie [Business games: developing, organizing and conducting: study manual]*. Moscow : Profizdat. (in Russian)
7. Polat E.S. (2008). *Novye pedagogicheskie i informatsionnye tekhnologii v sisteme obrazovaniya: uchebnoe posobie dlya studentov vysshikh uchebnykh zavedeniy [New pedagogical and information technologies in the education system: study manual for students of higher educational institutions]*. Moscow : Akademiya. (in Russian)
8. Samokhina A. (2002). *Aktivnye metody obucheniya [Active learning methods]*. *Ekonomika v shkole*, no. 3, pp. 29–36.
9. Sidorova A.A. (2016). *Keys-metod i podkasty v prepodavanii angliyskogo yazyka studentam ekonomistam [Case method and podcasts in teaching English to economists]*. Proceedings of the *Donetskie chteniya 2016. Obrazovanie, nauka i vyzovy sovremennosti : I Mezhdunarodnoy nauch. konf. (Russia, Rostov-na-Donu, May 16-18)*. Rostov-na-Donu : YuFU, pp. 203–206.
10. Terekhova Yu.Z. (2016). *Vvedenie leksiki yazyka delovogo obshcheniya na pervykh kursakh fakul'tetov ekonomicheskoy napravlenosti [The introduction of the vocabulary of the language of business communication in the first courses of economic faculties]*. *Nauchnye idei, prikladnye issledovaniya i proekty strategiy effektivnogo razvitiya rossiyskoy ekonomiki : sbornik statey-prezentatsiy nauchno-issledovatel'skikh rabot*, pp. 150–151.
11. Tsilikova M.S., Avvakumova I.V. (2016). *Obuchenie na angliyskom yazyke: za i protiv [Education in English: Pros and Cons]*. *Simvol nauki*, vol. 2, no. 5(17), pp. 221–225.
12. Chikhantsova E. (2016). *Rol' inoyazychnoy professional'noy kommunikativnoy kompetentsii vo vremya ovladeniya spetsial'nost'yu [The role of the foreign language professional communicative competence during the learning of profession]*. *Problemy profesjologii : Polrocznik poswiecony problemom rozwoju zawodowego czlowieka*, no. 1, pp. 173–183.
13. Shcherban P.M. (1993). *Navchalno-pedahohichni hry : navch. posibnyk [Teaching and educational games: study manual]*. Kyiv : Vyshcha shkola. (in Ukrainian)